

Vergaderjaar 2020–2021

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 637

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 november 2020

In onder andere uw brief van 22 september 2020 vroeg u – vooruitlopend op een in te plannen debat – uw Kamer te informeren over de aanpak van steekwapenincidenten. In de brief van 9 juli jongstleden gaven wij aan dat we met diverse burgemeesters van gemeenten waar steekwapenproblematiek urgent is, de politie en het Openbaar Ministerie, hebben afgesproken om gezamenlijk een actieplan op te stellen tegen wapenbezit en -gebruik onder jongeren.¹

Bijgaand treft u dit actieplan aan². Wij zenden u deze mede namens de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media. Het actieplan beschrijft het samenwerkingsverband van vijftien betrokken gemeenten, Openbaar Ministerie, politie, Halt, Jeugdreclassering, Raad voor de Kinderbescherming, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid en de Ministeries van JenV en OCW. Ten behoeve van de totstandkoming van het actieplan is ook gesproken met jongerenwerk en met de stichting De Moeder is de Sleutel.³ Deze gesprekken boden een waardevolle bijdrage en worden daarom ook voortgezet na aanvang van het actieplan.

Wapenbezit en wapengebruik onder jongeren zijn niet normaal. In alle geledingen van de maatschappij zijn hierover bij herhaling dringende zorgen geuit. Het kent alleen maar slachtoffers, waarbij wij denken aan de steekincidenten waardoor de samenleving sinds eind vorig jaar met enige regelmaat wordt opgeschrikt. Met dit actieplan slaan we daarom de handen ineen om het wapenbezit en wapengeweld onder jongeren terug te dringen. Deze problematiek pakken we aan op het niveau van het lokaal integraal veiligheidsbeleid door preventieve, proactieve en repressieve

¹ Kamerstuk 28 741, nr. 77.

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

³ Hiermee geef ik uitvoering aan de toezegging hiertoe tijdens het algemeen overleg recente onrust en geweld van 3 september jl. (Kamerstuk 28 684, nr. 628)

maatregelen. De preventieve maatregelen hebben betrekking op bewustwording en ontmoediging bij jongeren in het algemeen en hun sociale omgeving. Proactieve maatregelen zijn specifiek gericht op de groep risicojongeren en behelzen maatregelen als het beter zicht krijgen op deze groep, ook online, op het versterken van de lokale contacten in de aanpak van wapenbezit, het niet tolereren en verminderen van wapens onder jongeren en het bemoeilijken van de verkoop van wapens aan jongeren. Repressief wordt onder meer ingezet op het ingrijpen bij online filmpjes die strafbare uitingen bevatten, het verkennen van de mogelijkheden om ouders méér aan te spreken op het criminele gedrag van hun kind, het opstellen van een escalatieladder voor het optreden na het constateren van strafbare gedragingen en waar nodig het versterken van het wettelijk instrumentarium. In dat kader benadrukken wij dat steekwapens op straat ongewenst en verboden zijn. Wel is in de gesprekken duidelijk geworden dat de wettelijke regeling verheldering en aanscherping behoeft om lokaal adequaat en effectief op te kunnen treden. Wij zullen daarom een wetsvoorstel voorbereiden om de verkoop van legale messen aan minderjarigen te verbieden en tevens elke vorm van onduidelijkheid weg te nemen dat het dragen van alle messen en andere steekwapens in de openbare ruimte verboden is. Omdat het hierbij ook kan gaan om dagelijkse gebruiksvoorwerpen die burgers voor legitiem dagelijks gebruik, bijvoorbeeld in het kader van hun werk, opleiding of hobby, aanschaffen of bij zich moeten hebben, vergt de afbakening nog de nodige doordinking en afstemming.

Nu het actieplan een gezamenlijk initiatief betreft van de rijksoverheid en de lokale overheid, wordt een deel van de acties op landelijk niveau getroffen en een ander deel op het niveau van de deelnemende gemeenten. Uiteraard geldt hierbij dat de aanpak maatwerk moet zijn waarin samenwerkende partners binnen een gemeente de aanpak toespitsen op de zich daar voordoende verschijningsvorm van de problematiek. Van een aantal lokale acties in dit actieplan hebben de betrokken gemeenten gezegd dat zij deze in ieder geval allemaal zullen uitvoeren. Het gaat daarbij om het verkrijgen en behouden van zicht op de jeugd en jongerengroepen die problemen veroorzaken, het organiseren van een inleveractie voor (steek)wapens in dezelfde periode in 2021, bewustwording via voorlichting op scholen en/of door Halt, en risico-signalering en vroegtijdig ingrijpen na wapenbezit.

Met dit actieplan zetten alle betrokken organisaties zich actief in om een ommekeer te bewerkstelligen in het wapenbezit onder met name jongeren. Alleen met alle betrokken partijen kunnen we de jeugd helpen inzien dat wapenbezit en wapengebruik nooit het antwoord mogen zijn op onveiligheidsgevoelens en onderlinge conflicten. We gaan ervan uit dat we hier te maken hebben met een weerbarstige problematiek. Voor het uitvoeren en implementeren van de maatregelen in het actieplan wordt daarom in beginsel twee jaar uitgetrokken.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker